

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Спостережної ради
від 24 січня 2017 року
Протокол засідання № 11

Голова Ради

Шкляр С.В.

ВИМОГИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЗВІТУ ПРО ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БОРЖНИКА

Ці вимоги та рекомендації до звіту про проведення огляду фінансово-господарської діяльності боржника розроблені у відповідності до статті 11 та статті 14 Закону України №1414-VIII «Про фінансову реструктуризацію» (далі – Закон).

Відповідно до статті 11 Закону звіт незалежного експерта про проведення огляду фінансово-господарської діяльності (далі – Звіт) має відображати, зокрема, стан заставного майна боржника та його майнового поручителя, прогноз основних операційних та фінансових показників боржника та пов'язаних з ним осіб на період проведення реструктуризації зобов'язань, а також містити відомості про дотримання умов, визначених частиною першою статті 18 Закону.

Незалежний експерт проводить огляд фінансово-господарської діяльності як боржника, так і його пов'язаних осіб, діяльність яких виступатиме джерелом погашення зобов'язань перед залученими кредиторами. Для цілей Звіту, перелік таких пов'язаних осіб вважається Групою та визначається залученими кредиторами.

Основне завдання огляду фінансово-господарської діяльності – забезпечити об'єктивний та незалежний аналіз фінансово-господарської діяльності боржника для виявлення реальних причин фінансових труднощів та пошуку адекватних заходів для відновлення ефективної діяльності боржника. У процесі роботи, акцент повинен бути зроблений на коротко- та довгострокових прогнозах (включаючи аналіз зроблених для прогнозів припущень та їх реалістичності, базуючись на історичній звітності) у більшій мірі, ніж на даних історичної звітності. У своїй роботі експерт повинен використовувати всю інформацію, яка може бути релевантною для виконання завдання, не обмежуючись дослівно цим документом.

Для висвітлення наведених вище аспектів, робота незалежного експерта включає такі етапи:

- 1. Огляд характеристик діяльності та системи управління Боржника / Групи;**
- 2. Аналіз історичної і поточної фінансової звітності та показників діяльності Боржника / Групи за останні 3 роки;**
- 3. Огляд ринку, на якому веде свою діяльність Боржник / Група;**
- 4. Аналіз операційних та фінансових прогнозів діяльності боржника / Групи;**
- 5. Юридична перевірка боржника / Групи та окремих аспектів його діяльності;**
- 6. Огляд стану заставного майна Боржника;**
- 7. ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ**

Розділи Звіту про проведення огляду фінансово-господарської діяльності Боржника включають обов'язково, але не виключно:

- 1. Огляд характеристик діяльності та системи управління Боржника / Групи:**
 - Аналіз юридичної та операційної структури компанії боржника/Групи;

- Схема руху товарно-грошових потоків боржника/Групи; інформація щодо ключових контрагентів боржника/Групи, оцінка їх впливу на господарську діяльність боржника/Групи;
- Інформація щодо кінцевого (их) бенефіціара (ів) / власника (ів) / контролера (ів) Боржника / Групи, визначення його/їх інших напрямків бізнесу;
- Огляд системи фінансової звітності боржника/Групи та коментарі щодо її надійності;
- Огляд системи управління: коментарі щодо здатності керівництва управляти в кризових ситуаціях; наявність стратегії розвитку бізнесу і виходу зі скрутного фінансового стану;
- Характеристика виробничих потужностей боржника/Групи, їх фактичного завантаження;
- Характеристика асортименту продукції, що випускається / послуг, що надаються, обсягів та динаміки виробництва та реалізації продукції / послуг в натуральному та грошовому еквіваленті (фактичних та щонайменше за останні 3 роки), сировинної бази, тощо.

2. Аналіз історичної і поточної фінансової звітності та показників діяльності боржника / Групи за останні 3 роки (бухгалтерський баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів), обов'язково, але не виключно:

- Динаміка та структура виручки, витрат, операційного прибутку;
- Аналіз звіту про фінансові результати (прибутки та збитки), коментарі щодо одноразових, виняткових, незвичайних операцій та інших нормалізацій показників, запропонованих керівництвом;
- Огляд звіту про рух грошових коштів за релевантний період;
- Аналіз боргового навантаження, включаючи кредити, емітовані цінні папери, гарантії, позабалансові та інші боргові зобов'язання (умови, строки погашення, стан виконання зобов'язань тощо);
- Огляд валютної позиції та валютних результатів. Короткий опис активів та зобов'язань, доходів та витрат за ключовими валютами (гривня та інші валюти);
- Огляд структури оборотного капіталу боржника, обсяг чистого оборотного капіталу на останню звітну дату, включаючи аналіз поточних комерційних операцій, розрахунків за договорами;
- Аналіз капітальних витрат (у разі релевантності);
- Аналіз ключових показників ефективності боржника/Групи у відповідності до загальноприйнятих галузевих стандартів;
- Інформація щодо непрофільних активів боржника/Групи;
- Аналіз основних видів транзакцій із пов'язаними особами та їх відповідності ринковим умовам;
- Висновки щодо ключових факторів, що призвели до фінансових труднощів боржника/Групи.

3. Аналіз ринку, на якому веде свою діяльність боржник / Група:

- Огляд поточного стану ринку, на якому працює боржник / Група (включаючи внутрішній і експортні напрямки), та перспектив його розвитку на строк, передбачений планом реструктуризації: темпи росту, основні тенденції, ризики, - на основі досліджень галузевих експертів, обґрунтованої інформації боржника, тощо;
- огляд державного регулювання ринку (квотування / мито та інше), у разі наявності;
- огляд конкурентоспроможності продукції / послуг боржника / Групи, основних конкурентів боржника / Групи, їх ринкової частки та частки боржника/Групи на основі досліджень галузевих експертів, обґрунтованої інформації боржника, тощо.

4. Аналіз операційних і фінансових прогнозів діяльності боржника / Групи та плану реструктуризації:

- Прогноз руху грошових коштів (фінансова модель), включаючи операційні потоки, потоки від фінансової та інвестиційної діяльності, грошові потоки, доступні для обслуговування та погашення боргу, та проект плану реструктуризації – складається та надається боржником;
- Аналіз фінансової моделі та проекту плану реструктуризації проводиться незалежним експертом, з висновком щодо таких аспектів (але не виключно):
 - Повнота моделі;
 - Аналіз основних припущень, які покладені в основу моделі та плану;
 - Пропозиції на основі аналізу ризиків у основних припущеннях (якщо такі є) щодо коригувань грошового потоку, доступного для обслуговування і погашення боргу в прогнозному періоді;
 - Стрес-тестування фінансової моделі та аналіз чутливості грошового потоку до зміни основних припущень і визначення основних факторів вразливості з точки зору реалізації прогнозів;
- Огляд короткострокових і стратегічних планів боржника / Групи, ініціатив по скороченню витрат (якщо такі є);
 - Аналіз рівня оптимального боргового навантаження боржника/Групи: аналіз обсягу, строків та додаткових потреб у фінансуванні (якщо такі є), розрахунок очікуваного фінансового результату від залучення додаткового фінансування, аналіз максимального рівня боргу, який боржник/Група може підтримувати в рамках прогнозованої діяльності.

5. Юридична перевірка боржника / Групи та окремих аспектів його діяльності:

- Перевірка юридичного статусу боржника, в тому числі на відповідність п. 1 ст. 18 Закону;
- Юридична перевірка права власності на основні активи боржника / Групи, задіяні в основних видах діяльності боржника / Групи, та ідентифікація пов'язаних із цим юридичних ризиків. Перелік основних активів визначають залучені кредитори;
- Юридичний аналіз дозвільних документів боржника, що є ключовими для його діяльності;
- Цільовий аналіз основних договорів боржника, що можуть вплинути на реструктуризацію боргу в випадку їх оскарження чи визнання недійсними. Перелік основних договорів визначають залучені кредитори у кожній конкретній процедурі;
- Аналіз матеріальних судових спорів із не залученими кредиторами, пов'язаних з боржником / активами боржника / майнових поручителів, на предмет можливого істотного впливу на проведення фінансової реструктуризації або умови плану реструктуризації. Критерії матеріальності визначаються залученими кредиторами у кожній конкретній процедурі;
- Аналіз інформації щодо обтяжень активів боржника / майнових поручителів з загальнодоступних реєстрів на предмет можливого істотного впливу на проведення фінансової реструктуризації або умови плану реструктуризації;

6. Огляд стану заставного майна Боржника.

- Опис основних характеристик заставного майна, в тому числі того, що пропонується в заставу додатково;
- Аналіз останнього наявного звіту про оцінку заставного майна, коментарі щодо використаної методології, можливих недоліків звіту та їх впливу на достовірність результатів оцінки. Якщо останній доступний звіт щодо визначення ринкової вартості заставного майна виконаний пізніше, ніж за 12 місяців до дати початку процедури фінансової

реструктуризації, залучені кредитори приймають рішення про зобов'язання Боржника/Групи надати оновлений звіт або про замовлення послуг повноцінної оцінки ринкової вартості заставного майна незалежним суб'єктом оціночної діяльності.

- За окремим завданням залучених кредиторів експерт проводить фізичний огляд та / або інвентаризацію заставленого майна або окремого переліку заставленого майна.

7. ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ. Звіт про огляд фінансово-господарської діяльності боржника повинен містити висновок щодо перспективності господарської діяльності боржника, ключових ризиків та умов такої перспективності, висновки щодо вірогідності позитивного впливу плану реструктуризації на відновлення бізнесу Боржника / Групи у разі його виконання, рекомендації на основі виконаної роботи та цілей завдання.

Окремі зауваження та рекомендації:

Фінансова звітність боржника / Групи. Для підготовки звіту про проведення огляду фінансово-господарської діяльності Боржника, незалежний експерт використовує фінансову звітність (бухгалтерський баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів) Боржника / Групи (за рішенням залучених кредиторів) за останні 3 роки мінімум, та за більший період у разі обґрунтування такої необхідності незалежним експертом та / або за рішенням залучених кредиторів. Оптимальним є надання фінансової звітності боржника / Групи, складеної та аудійованої за міжнародними стандартами фінансової звітності (за наявності). У разі відсутності звітності за МСФО, для проведення огляду надається фінансова звітність за П(с)БО.

Важливі припущення та рекомендації:

- Повноцінний комерційний аналіз бізнесу (тобто детальна оцінка конкурентної позиції боржника та перспектив для зростання на ринку) не є частиною звіту. В разі необхідності, за рішенням залучених кредиторів, незалежний експерт повинен надати послуги детальної операційної та стратегічної діагностики боржника в рамках окремих домовленостей.
- Припущення, що лежать в основі фінансових прогнозів боржника мають бути належним чином підтверджені дослідженнями та аналізом, включаючи відповідні дослідження галузі.
- В рамках роботи незалежного експерта, зокрема під час аналізу капітальних витрат, технічні експерти залучаються за умови окремого рішення щодо цього залучених кредиторів.

Дані вимоги та рекомендації включають основні складові Звіту, при цьому у кожному конкретному випадку залучені кредитори можуть доповнити окремі розділи додатковими розділами або уточнити завдання, які, на їх узгоджену думку, експерт повинен дослідити під час огляду господарської діяльності Боржника, базуючись на специфіці кожного конкретного Боржника та конкретної процедури фінансової реструктуризації.

Моніторинг виконання плану реструктуризації. Якщо план реструктуризації передбачає необхідність регулярного моніторингу виконання боржником своїх зобов'язань протягом строку реструктуризації, експерт може бути залучений кредиторами для проведення регулярного моніторингу стану такого виконання (після затвердження плану реструктуризації). В такому випадку, це питання вирішується окремо, на підставі окремого рішення залучених кредиторів або на двосторонній основі, та на підставі окремого договору між кредитором та експертом.